

لزوم تغییر دیدگاه‌ها در خصوص اداره آزمایشگاه‌ها و مشارکت بخش خصوصی در تولید تجهیزات آزمایشگاهی

نباید همه کارها را بر دوش دولت انداخت

علی اکبر پورفتح‌اله
مدیرعامل سازمان انتقال خون کشور

در آزمایشگاه‌های تشخیص طبی ما فراهم نشده است. موضوع دیگر این است که وقتی یک دستگاه جدید وارد کشور می‌شود، به طور بهینه استفاده نمی‌شود. اگر هم استفاده شود، اطمینانی به اعتبارسنجی آن وجود ندارد.

سپید: آیا در بحث درمان و تشخیص، نیازی به ایجاد آزمایشگاه‌های تخصصی ویژه وجود دارد؟
یک مدلی که برای اداره کردن آزمایشگاه‌ها به خصوص در سطح تخصصی وجود دارد این است که آزمایشگاه‌های تخصصی ویژه‌ای داشته باشیم که اینها بتوانند آزمایش‌های تخصصی ما را انجام دهند. از طرفی حجم نمونه ورودی آن‌ها بالا باشد که ارزش تغییر فرایند و تغییر تکنولوژی و همچنین ارزش اعتبارسنجی داشته باشند. وقتی مقدار نمونه زیاد باشد، کارکنان ماهر و توانمندی را پای تجهیزات خواهیم گذاشت و در نتیجه هزینه‌ها به شدت کاهش پیدا می‌کنند. این مدل در خیلی از کشورهای دنیا انجام شده است. یعنی کارهای تخصصی را در یک آزمایشگاه دیگر به طور متمرکز و

ما باید نگاه‌مان را در زمینه مدل اداره آزمایشگاه‌های کشور تغییر بدهیم. همکاران آزمایشگاهی باید وارد عرصه تولید بشوند؛ چرا که آزمایشگاه فقط برای تست کردن و پاسخ دادن به بیمار نیست بلکه یک زنجیره تولید ملزومات، تجهیزات و حتی بحث کنترل و تضمین کیفیت است.

سپید: نقش بخش خصوصی در تولید تجهیزات آزمایشگاهی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

نباید همه کارها را بر دوش دولت انداخت. متأسفانه ما در ایران عادت کرده‌ایم که همه کارهای مربوط به تولید را بر گردن دولت می‌اندازیم. در حالیکه دولت توان انجام همه این کارها را ندارد. کنترل کیفیت، تضمین کیفیت و ممیزی باید توسط جامعه آزمایشگاهی و در قالب شرکت‌هایی که این کارها را انجام می‌دهند صورت بگیرد. به طور مثال کار خیلی خوبی که انجمن دکتری علوم آزمایشگاهی برای کنترل کیفی آزمایشگاه‌ها فراهم کرده است و نمونه‌هایی را برای کنترل کیفی خارجی برای سراسر آزمایشگاه‌ها تهیه می‌کند.

سپید: با توجه به لزوم مشارکت بخش خصوصی در عرصه تولید، آیا شرایط کشور برای این امر فراهم است؟

به نظر می‌رسد در حال حاضر بستر لازم فراهم باشد. علت آن هم این است که دولت اجازه استخدام و به کار گرفتن نیرو را نمی‌دهد و حتی دستگاه‌های دولتی هم به واگذاری خدمات‌شان تمایل دارند. فکر می‌کنم همه باید به این سمت برویم، اما متأسفانه نگاه ما دولت‌محور است. اگر نگاه‌ها تغییر کند، بستر این امر در کشور وجود دارد.

سپید: نقش دولت در این میان چیست؟

سیستم دولتی فقط باید نقش ناظر داشته باشد. البته طبیعی است که در این زمینه اداره کل آزمایشگاه‌ها و حوزه معاونت درمان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هم باید وارد سیاست‌گذاری شوند و یک برنامه راهبردی را در زمینه چرخه فعالیت‌های مرتبط آزمایشگاه با محوریت و تأکید بر بخش خصوصی تهیه و تنظیم کنند. ■

استفاده از داروهای تقلبی بوتاکس

مهر: دبیر علمی گروه جراحان پلاستیک و ترمیمی چشم بیست و پنجمین کنگره چشم پزشکی ایران، گفت: «تقاضای بالا برای بوتاکس صورت و اطراف چشم، به بازار تقلب این داروها دامن زده است.» محسن بهمنی کشکولی افزود: «از آنجا که این داروها مورد تأیید سازمان غذا و داروی آمریکا است با قیمت بالایی در بازار عرضه می‌شود و از سوی دیگر تقاضای بالا برای انجام این کار، پایین بودن سطح توان اقتصادی متقاضیان و رقابت میان پزشکانی که این اعمال را انجام می‌دهند، موجب شده تا برخی پزشکان به سمت استفاده از مواد ارزان‌تر و پرند که علاوه بر اینکه از تأییدیه FDA برخوردار نیست، احتمال بروز عوارض را نیز افزایش می‌دهد.» ■

خبر

اصلاح قیمت داروهای زیان‌ده در نیمه دوم سال

ایستا: رسول دیناروند با تکذیب اظهار نظر یکی از اعضای سندیکای دارو مبنی بر گران شدن قیمت ۲۰۰ قلم دارو، گفت: «تأیید نمی‌کنیم که ۲۰۰ قلم دارو گران شده است. خود عضو سندیکاهم این موضوع را تکذیب کرد.» وی افزود: «سیاست وزارت بهداشت این است که در نیمه اول سال جلوی هر گونه افزایش قیمت دارو را بگیرد و به هیچ عنوان در نیمه اول سال با افزایش قیمت دارو مواجه نیستیم. این روندی است که در سال‌های گذشته وجود داشته و امسال نیز ادامه دارد.»

دیناروند در ادامه با تأکید بر لزوم اصلاح قیمت برخی داروهای تولید داخل در نیمه دوم سال، گفت: «در نیمه دوم سال قیمت داروهای تولید داخلی را که به دلایلی مانند افزایش هزینه‌های تولیدشان، ممکن است زیان‌ده شوند اصلاح می‌کنیم. چرا که اگر قیمت آنها اصلاح نشود، آسیب‌های بیشتری به بیماران وارد می‌شود. چون با کیفیت این داروها کاهش می‌یابد دیگر تولید نمی‌شوند.»

وی درباره تعداد داروهایی که اصلاح قیمت می‌شوند اظهار کرد: «تعداد این داروها مشخص نیست و به ارزیابی‌ها وابسته است. معمولاً شرکت‌های تولیدی از ما اصلاح قیمت داروهای را که زیان‌ده هستند، درخواست می‌کنند. سپس کار کارشناسی صورت گرفته و معمولاً اصلاح قیمت انجام می‌شود، اما افزایش قیمت از حد تورم بیشتر نخواهد بود.» وی تأکید کرد که سیاست افزایش قیمت دارو در دولت وجود ندارد. ■

همایش کشوری بر چسب گذاری مواد غذایی

همایش کشوری بر چسب گذاری مواد غذایی و نشانگرهای رنگی با حضور رئیس سازمان غذا و دارو در همدان برگزار شد.

محمد کاظم زاده مدیر نظارت بر مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی همدان، با اشاره به حضور معاون وزیر بهداشت و رئیس سازمان غذا و دارو، مدیرکل نظارت بر فرآورده‌های غذایی، آرایشی و بهداشتی سازمان غذا و دارو و دیگر هیات همراه در این همایش افزود: «با توجه به گسترش روزافزون بیماری‌های مزمن به دلیل کم‌تحرکی، تغذیه نامطلوب و استرس‌ها، سازمان غذا و دارو وزارت بهداشت همگام با دیگر کشورهای توسعه یافته در حوزه سلامت اقدام به سیاست‌گذاری و اجرای طرح بر چسب‌گذاری جدید مواد غذایی و نشانگرهای رنگی تغذیه‌ای کرده است.»

کاظم‌زاده ادامه داد: «با توجه به اهداف سلامت‌نگر وزارت بهداشت در راستای پیشگیری از بیماری‌های مزمن شامل بیماری‌های قلبی، عروقی، سرطان‌ها، فشار خون، دیابت و همچنین حفظ و ارتقا سطح سلامت آحاد مختلف جامعه با کاهش نمک، کاهش قند و چربی‌های مضر و همچنین متعادل کردن سطح انرژی دریافتی متناسب با نیازهای بدن هر فرد، ضرورت برگزاری این همایش احساس می‌شود.»

مدیر نظارت بر مواد غذایی، آرایشی و بهداشتی دانشگاه با اشاره به اینکه طرح نشانگرهای رنگی تغذیه‌ای یا نشانگرهای صاحبان صنایع غذایی و آشامیدنی اجرامی شود، ابراز داشت: «نشانگرهای رنگی به شکل بسیار ساده و قابل درک، مصرف‌کنندگان را در سطوح مختلف اجتماع مانند یک کارشناس تغذیه‌ای همراهی برای انتخاب سالم‌تر و مطمئن‌تر هدایت می‌کند.» همایش کشوری بر چسب‌گذاری مواد غذایی با تأکید بر نشانگرهای رنگی در ۲۴ و ۲۵ آبان ماه امسال در سالن همایش‌های دانشگاه علوم پزشکی همدان برگزار شد. ■

معاون وزیر بهداشت، رئیس یکی از کمیته‌های سازمان بهداشت جهانی

عزم جدی در مبارزه با قاچاق کالاها سلامت محور

گفتنی است موضوع قاچاق تنها به کشور ما ختم نمی‌شود و موضوع و معضلی بین‌المللی است. در این بین تلاش‌های ایران برای مبارزه با قاچاق از دید مسئولین سازمان جهانی بهداشت پنهان نمانده و می‌توان گفت ایران یکی از قطب‌های مبارزه با قاچاق دارو شناسایی شده است.

ریاست یکی از کمیته‌های مهم سازمان بهداشت جهانی به ایران
در سال ۲۰۱۵ جمهوری اسلامی ایران ریاست یکی از کمیته‌های مهم سازمان جهانی بهداشت را برعهده گرفته و مسئولیت این کمیته نیز برعهده رئیس سازمان غذا و دارو است. کمیته‌ای که کل

به اینکه برخی از پزشکان متأسفانه

علی‌رغم تذکرات ماهمچنان برخی از داروهای خارجی را برای بیماران توصیه می‌کنند و بیماران نیز به طبع تقاضای این داروها را دارند، طبیعی است که فضا برای قاچاقچیان باز می‌شود و دارو به صورت قاچاق وارد بازار می‌شود. ■

همکاری دستگاه‌های متعدد در ستاد مبارزه با کالای قاچاق

معاون وزیر بهداشت در پاسخ به خبرنگار مادر خصوص متولی اصلی پیگیری و جلوگیری از قاچاق دارو می‌گوید: «دستگاه‌های متعددی در کشور وجود دارند که در این خصوص مسئول هستند. ستاد مبارزه با کالای قاچاق و از در این زمینه به صورت قوی پیگیری است و دستگاه‌های متعددی را نیز به عنوان عضو در دل خود دارد. این ستاد مسئول هماهنگی و برنامه‌ریزی در این زمینه است.»

دیناروند با اشاره به وظیفه تک‌تک سازمان‌ها و ارگان‌ها در خصوص نظارت و کنترل بازار قاچاق می‌افزاید: «به‌طور مثال وزارت بهداشت یکسری وظایف خاص و تعریف شده‌ای در این راستا دارد و نمی‌توان انتظار داشت امکانات و نیرو در مرزها مستقر کند که مرزها را ببندد و جلوی قاچاق را بگیرد. این چنین کارهایی از توان وزارت بهداشت خارج است.»

دیناروند تأکید می‌کند: «سازمان غذا و دارو و وزارت بهداشت می‌تواند این اطمینان را به مردم بدهد که مکان‌هایی چون داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها که مجوز دارند و تحت نظارت دقیق هستند، محصولاتی سالم به مردم عرضه کنند.» ■

دارو

نسخه الکترونیک؛ صرفه جویی در مصرف دارو

معاون وزیر بهداشت و رئیس سازمان غذا و دارو به صرفه‌دانشتن نسخه الکترونیک برای مصرف دارو گفت: «نسخه الکترونیک یکی از اقدامات مهمی است که در سازمان غذا و دارو در حال انجام و پیگیری است.»
رسول دیناروند توضیح داد: «در نسخه‌نویسی الکترونیک به دنبال کار بزرگتری هستیم، اینکه تمام اصول راهنمای بالینی و راهنماهای تجویز و مصرف دارو در سامانه نرم‌افزار نسخه‌نویسی می‌تواند لحاظ شود.» دیناروند با بیان اینکه حد دسترسی پزشکان مختلف، داروخانه‌ها، پریاپزشکان و غیره در این سامانه می‌تواند ایجاد شود، گفت: «این اقدامی است که می‌تواند در صرفه‌جویی مصرف دارو بسیار موثر باشد و در نهایت اگر سامانه‌های رهگیری و ردیابی، کنترل اصالت و نسخه‌نویسی الکترونیک به یکدیگر وصل شوند و به سامانه‌های بیمه‌نیز متصل فرآیند تجویز و مصرف دارو در کنار سامانه‌ای که تأمین، توزیع و عرضه دارو را کنترل می‌کند، می‌تواند یک تصویر شفاف و روشنی برای سازمان‌های بیمه‌گر، وزارت بهداشت و دستگاه‌های مربوطه بوجود بیاورد و اینها اقدامات زیر ساختی و اساسی است که در سازمان غذا و دارو در حال انجام است.»

معاون وزیر بهداشت در مورد کنترل قیمت داروها نیز اظهار داشت: «در این زمینه نیز کماکان اقدامات اساسی صورت گرفته در حال انجام است و کاهش هزینه بیماران نیز در اولویت است. همانطور که می‌دانید پرداختی بیماران صعب‌العلاج کنترل شده و اقداماتی صورت گرفته تا مشکلی در هزینه دارویی نداشته باشند.» دیناروند در پایان گفت: «قیمت داروها در هر حال مدیریت شده و این قیمت نیز با جدیت در حال انجام است تا هیچ بیماری از لحاظ هزینه دارویی مشکلی نداشته باشد.» ■

پدیده مظفری

به جرات می‌توان گفت قاچاق دارو و کالاها سلامت محور یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های حوزه سلامت در چند سال اخیر است. دغدغه‌ای که بارها رسانه‌های مختلف گزارشات متعددی در خصوص آن کار کردند. موضوعی که بارها تلاش شد از تریبون سبید به بررسی معضلات و مشکلات پیرامون آن پرداخته شود تا در بین مسئولین با دقت بیشتری به کنکاش این موضوع بپردازند و تلاش شود تا در پیچ‌های نورو به مبارزه با قاچاق باز شود.

کم به این موضوع پرداخته نشد که جلوگیری از قاچاق نیازمند یک عزم ملی است و کمک تمام نهادها و ارگان‌های مرتبط را می‌طلبد و موضوعی نیست که تنها در دستور کار وزارت بهداشت یا سازمان غذا و دارو قرار گیرد. سازمان غذا و دارو نیز در برهه‌های مختلفی از زمان اقدام به برنامه‌ریزی در جهت مبارزه با قاچاق کرده و اخیراً نیز طرح بارکدهای دوعدی، برچسب اصالت و نصب برچسب‌های رنگی روی کالاها سلامت محور راه‌کاری جدید در راستای موفقیت هرچه تمام‌تر این موضوع است.

اجرای بارکد دوعدی، راهکاری جدید برای مبارزه با قاچاق

بازکدهای دوعدی و اجرایی شدن آن موضوعی است که رئیس سازمان غذا و دارو آن را تجربه بین‌المللی معرفی می‌کند و به خبرنگار ما می‌گوید: «یکی از بهترین کارها این است که مردم را مجهز کنیم تا بتوانند کالای اصیل را از کالای غیراصیل تشخیص دهند.»

رسول دیناروند در گفتگو با سبید با بیان اینکه برچسب معیار واقعی بودن کالا است، توضیح می‌دهد: «برچسب، واقعی یا غیر واقعی بودن کالا را اعلام می‌کند.»
وی تصریح می‌کند: «یک‌سال است که این کار را آغاز کرده‌ایم ولی باید به نقطه‌ای برسد که همه گیر شود. در حال حاضر اپلیکیشن ابزار موبایل برای در اختیار قرار گرفتن مردم طراحی شده و روی موبایل پرسنل سازمان غذا و دارو وجود دارد.»

دیناروند خاطر نشان می‌کند: «البته این نرم‌افزار هنوز برای مردم اطلاع‌رسانی نشده است. اگر این بارکد و کدینگ برای همه کالاها اجرایی شد، اطلاع‌رسانی به مردم نیز شروع می‌شود که به این طریق خیلی راحت بتوانند کالای اصیل را از کالای غیر اصیل شناسایی کنند.»